

Metodické usmernenie č. 01/12/2013

z 12. decembra 2013

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „úrad“) podľa § 9 ods. 3 písm. a) zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach (ďalej len „zákon o regulácii“) vydáva toto metodické usmernenie:

Čl. 1

Účel usmernenia

Účelom tohto metodického usmernenia je poskytnúť pre elektroenergetické podniky a plynárenské podniky usmernenie ohľadom optimalizácie využívania elektriny a plynu vrátane poskytovania služieb odberateľom elektriny a odberateľom plynu zameraných na zvýšenie efektívnosti pri využívaní energie, uplatňovania cien a podmienok dodávky elektriny a dodávky plynu spôsobom zameraným na zvýšenie efektívnosti pri využívaní energie, zavádzania inteligentných meracích systémov a modernizácie sústav a sietí zameranej na zvýšenie efektívnosti pri využívaní energie.

Čl. 2

V prospech stability, rozvoja národného hospodárstva, ako aj v prospech spotrebiteľa a jeho ochrany sa podporuje taká energetická štruktúra, ktorá vytvorí podmienky pre zvýšenie energetickej sebestačnosti a zvýšenie energetickej efektívnosti.

Medzi základné priority energetiky patria: efektívne využívať energetické zdroje, zvýšiť práva spotrebiteľa a dosiahnuť zvýšenie úrovne bezpečnosti dodávok.

Čl. 3

Opatrenia zamerané na optimalizáciu využívania elektriny a plynu

1. Využiť možnosti posúdenia využívania energie pomocou energetického auditu a uplatňovať výsledky energetického auditu.
2. Plniť požiadavky § 8 zákona č. 476/2008 Z. z. o efektívnosti pri používaní energie (ďalej len „zákon o energetickej efektívnosti“).

3. Ak elektroenergetický podnik alebo plynárenský podnik nespadá pod povinnosť § 8 zákona č. 476/2008 Z. z. o energetickej efektívnosti o povinnosti vypracovať energetických audit, musí sa elektroenergetický podnik a plynárenský podnik, ktorý nie je malým alebo stredným podnikom podľa osobitného predpisu¹⁾, pripraviť na vypracovanie energetického auditu tak, aby tento energetický audit bol vypracovaný najneskôr do 5.12.2015.
4. Súčasťou energetického auditu by mala byť aj analýza potenciálu energetickej efektívnosti plynárenskej a elektrizačnej infraštruktúry podniku, a to najmä pre oblasti prenosu, distribúcie, riadenia zaťaženia, pripojenia k zariadeniam na výrobu energie a možností prístupu pre zariadenia na výrobu energie veľmi malých výkonov. Podnik by mal stanoviť konkrétne opatrenia a určiť potrebné investície umožňujúce zaviesť nákladovo efektívne zlepšenia energetickej efektívnosti v sieťovej infraštruktúre s harmonogramom ich zavádzania.
5. Zaviesť systém energetického manažérstva²⁾ alebo systém environmentálneho manažérstva³⁾ v podniku.
6. Energetickú efektívnosť uplatňovať pri využívaní energetických surovín a médií na stupni výroby, prenosu, distribúcie a spotreby energie a vytvárať priestor pre prijímanie opatrení, ktorých výsledkom je zníženie spotreby energie na jednotku výstupu, nákladov na výrobu elektriny a tepla, nepriaznivých environmentálnych dopadov bez zníženia úrovne kvality poskytovaných služieb.
7. Zabezpečiť výmenu zastaraných zariadení za modernejšie s menším výkonom a nižšou energetickou náročnosťou alebo vymeniť morálne a fyzicky opotrebované výrobné zariadenia za nové s progresívnejšími technickými parametrami.
8. Zaviesť systémy merania, kontroly a overovania, v rámci ktorých sa overí významný podiel na zlepšení energetickej efektívnosti podniku. Je to možné použiť aj na vyhodnotenie energetického auditu.
9. Ročne uverejniť dosiahnuté úspory energie na svojom webovom sídle a na základe žiadosti poskytovať aktuálne informácie o spotrebe podniku, pričom musí byť zachovaná integrita a dôvernosť súkromných alebo citlivých obchodných informácií v súlade s platnými právnymi predpismi.
10. Obstarávať iba výrobky, služby a budovy s vysokou energetickou efektívnosťou. Pri výzvach na predkladanie ponúk týkajúcich sa zákaziek na poskytovanie služieb s významným energetickým obsahom posúdiť možnosť uzatvoriť dlhodobé zmluvy o energetickej efektívnosti, ktoré poskytujú dlhodobé úspory energie.
11. Výrobca elektriny plní požiadavky podľa § 4 zákona o energetickej efektívnosti.

¹⁾ Príloha I nariadenia Komisie (ES) č. 800/2008 zo dňa 6. augusta 2008 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné so spoločným trhom podľa článkov 87 a 88 zmluvy (Všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách), (Ú. v. EÚ L 214, 9.8.2008).

²⁾ STN EN ISO 50001 Systém energetického manažérstva. Požiadavky s návodom na používanie (ISO 50001: 2011).

³⁾ STN EN ISO 14001 Systém environmentálneho manažérstva. Požiadavky s pokynmi na použitie (ISO 14001: 2004).

12. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy, prevádzkovateľ prepravnej siete, prevádzkovateľ distribučnej sústavy a prevádzkovateľ distribučnej siete plnia povinnosti uvedené v § 5 zákona o energetickej efektívnosti.
13. Elektroenergetický podnik a plynárenský podnik plní požiadavky podľa § 11 odsek 2 zákona č. 476/2008 Z. z. o energetickej efektívnosti.
14. Pri podpore prijímania opatrení energetickej efektívnosti je potrebné zachovať štandardy kvality dodávaných tovarov a služieb.
15. Prevádzkovatelia distribučných sústav vykonávajú opatrenia na dosiahnutie energetickej účinnosti distribúcie elektriny podľa vyhlášky Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 428/2010 Z. z. ktorou sa ustanovuje rozsah vo výške 95 % v roku 2016.

Čl. 4

Opatrenia zamerané na zvýšenie energetickej efektívnosti

1. Uplatňovať opatrenia energetickej efektívnosti tak, aby sa dosiahol kumulatívny cieľ úspor energie do 31. decembra 2020. Tento cieľ je minimálne na úrovni dosiahnutia každoročných nových úspor od 1. januára 2014 do 31. decembra 2020 vo výške 1,5 % ročného množstva energie predanej koncovým odberateľom, ktorý sa stanoví ako priemer ročného predaja za posledné tri roky pred 1. januárom 2013.
2. Pre podporu energetickej efektívnosti je nevyhnutné mať k dispozícii a poskytovať odberateľovi presné informácie o
 - a) spotrebe energie a nákladoch na jej obstaranie,
 - b) možnostiach energeticky úsporných opatrení,
 - c) štandardoch energetickej účinnosti spotrebičov.
3. Každý dodávateľ elektriny a dodávateľ plynu by mali na požiadanie odberateľa elektriny alebo odberateľa plynu plniť požiadavky podľa § 17 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
4. Poskytnúť primerané množstvo informácií spolu s informáciami o dostupných opatreniach na zvýšenie energetickej efektívnosti s cieľom umožniť koncovému odberateľovi rozhodovať o svojej individuálnej spotrebe energie. Všetky druhy informácií súvisiacich s energetickou efektívnosťou musia byť v dostatočnej miere a v príslušnej podobe prostredníctvom vyúčtovania rozšírené medzi odberateľov.
5. Zaviesť systémy merania, kontroly a overovania, v rámci ktorých sa overí významný podiel na zlepšení energetickej efektívnosti odberateľov a koncových odberateľov.
6. Zabezpečiť, aby sa časť opatrení energetickej efektívnosti prioritne realizovala v domácnostiach postihnutých energetickou chudobou alebo v zariadeniach sociálneho bývania.

7. Na žiadosť odberateľa elektriny alebo odberateľa plynu by sa mohli sprístupniť poskytovateľovi energetickej služby⁴⁾, ktorého určí odberateľ, informácie o vyúčtovaní za elektrinu a plyn a informácie o histórii spotreby elektriny a plynu odberateľa.
8. Ročne uverejniť dosiahnuté úspory energie na svojom webovom sídle.
9. Ak koncový odberateľ nemá nainštalované inteligentné meracie zariadenie, poskytované údaje o vyúčtovaní musia byť presné a založené na skutočnej spotrebe, ak je to technicky možné a ekonomicky opodstatnené.
10. Zabezpečiť, aby mal koncový odberateľ možnosť jednoduchého prístupu k doplňujúcim informáciám o histórii spotreby, ktoré im umožnia vlastnú kontrolu.
11. Doplňujúce informácie o histórii spotreby zahŕňajú:
 - a) súhrnné údaje najmenej za tri predchádzajúce roky alebo za obdobie od nadobudnutia platnosti zmluvy o dodávke, ak je obdobie kratšie ako tri predchádzajúce roky. Údaje zodpovedajú obdobiam, za ktoré boli vystavené pravidelné informácie o vyúčtovaní,
 - b) podrobné údaje o priebehu spotreby v ktoromkoľvek dni, týždni, mesiaci a roku. Tieto údaje sú pre koncových odberateľov dostupné cez internet alebo rozhranie meracieho zariadenia za obdobie minimálne 24 predchádzajúcich mesiacov alebo za obdobie od nadobudnutia platnosti zmluvy o dodávke, ak je obdobie kratšie ako 24 predchádzajúcich mesiacov.
12. Aby koncový odberateľ mohol regulovať vlastnú spotrebu energie, vyúčtovanie by sa malo uskutočniť na základe skutočnej spotreby najmenej raz ročne. Informácie o vyúčtovaní by sa mali sprístupniť najmenej raz štvrťročne a to na požiadanie koncovým odberateľom. Plyn používaný len na varenie môže byť z tejto požiadavky vyňatý.
13. Zabezpečiť, aby sa koncovému odberateľovi vo vyúčtovaní a v zmluvách jednoznačným a zrozumiteľným spôsobom sprístupnili:
 - a) skutočné súčasné ceny a skutočná spotreba energie,
 - b) porovnanie súčasnej spotreby elektriny koncového odberateľa so spotrebou za rovnaké obdobie v predchádzajúcom roku v písomnej a grafickej podobe,
 - c) porovnanie súčasnej spotreby plynu koncového odberateľa so spotrebou za rovnaké obdobie v predchádzajúcom roku v písomnej a grafickej podobe,
 - d) porovnanie s priemerným referenčným koncovým odberateľom v rovnakej kategórii odberateľa.
14. Pripraviť informačnú kampaň zameranú na zvyšovanie povedomia odberateľa o energetickej efektívnosti, o spotrebe a energetických nákladoch, o dostupnosti a spoľahlivosti energeticky efektívnych technológií, o výhodách plynúcich z úspor energií.

⁴ §10 zákona 476/2008 Z. z. o energetickej efektívnosti v znení neskorších predpisov.

Čl. 5

Opatrenia zamerané na uplatňovanie podmienok dodávky elektriny a plynu spôsobom zameraným na zvýšenie energetickej efektívnosti

1. Prevádzkovatelia sústavy alebo siete by mohli sprístupniť systémové služby odberateľom, ktoré im umožnia vykonávať opatrenia na zvyšovanie energetickej efektívnosti v súvislosti s pokračujúcim zavádzaním inteligentných sústav. Takéto systémové služby, ktoré nepriaznivo neovplyvňujú bezpečnosť sústavy alebo siete, môže určiť prevádzkovateľ sústavy alebo siete.
2. Vytvoriť a sprístupniť systémové služby pre riadenie spotreby, najmä:
 - a) presunom zaťaženia koncových odberateľov z času špičky na čas mimo špičky, berúc do úvahy dostupnosť energie z obnoviteľných zdrojov, energie z kombinovanej výroby a distribuovanej výroby,
 - b) úsporami energie z riadenia spotreby,
 - c) znížením spotreby na základe opatrení energetickej efektívnosti prijatých poskytovateľmi energetických služieb vrátane spoločností poskytujúcich energetické služby,
 - d) pripojením a využívaním zdrojov výroby na nižších úrovniach napätia,
 - e) pripojením zdrojov výroby umiestnených bližšie k miestu spotreby,
 - f) uskladnením energie.

Čl. 6

Opatrenia podporujúce zavádzanie inteligentných meracích systémov a modernizácie sietí zameranej na zvýšenie energetickej efektívnosti

1. Plniť požiadavky a ustanovenia vyhlášky Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 358/ 2013 Z. z., ktorou sa ustanovuje postup a podmienky v oblasti zavádzania a prevádzky inteligentných meracích systémov v elektroenergetike, alebo inštaláciu inteligentných meracích systémov urýchliť.
2. Pri inštalácii IMS poskytnúť odberateľovi náležité poradenstvo a informácie o plnom potenciáli IMS, najmä spôsob odčítania a monitorovanie spotreby energie.
3. Poskytovať namerané výsledky priamo odberateľovi.
4. Vytvoriť, navrhnúť a ponúkať šandardizované rozhrania, ktoré by umožnili riešenia riadenia spotreby energie „v reálnom čase“.
5. Aktualizovať zobrazované namerané údaje dostatočne často na to, aby sa mohli využiť na dosiahnutie úspor energie.

Čl. 7

Účinnosť

Toto metodické usmernenie nadobúda účinnosť 1. januára 2014.

Ing. Ivan Zachar v. r.
riaditeľ odboru regulácie kvality a analýz